

sosialurin

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: p.f. sosialurin
Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith
Bládstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)
Bladmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Yvirtøkan

POLITISKU flokkarnir fara nú undir valstríðið upp undir fólkatingsvalið 23. oktober. Í komandi viku verða politiskar valsendingar í útvarpinum og undir einum ella øðrum formi verða fundir helst eisini hildnir kring landið.

ONGIN IVI er um, at tað aftur hesa ferðina verða yvirtøkurnar, sum fara at eyðkenna valstríðið hjá sambands-flokkinum, og at javnaðarflokkurin verður oystur undir í skuldsetingum fyri nógvar og kostnaðarmiklar yvirtøkur. Hetta eyðkendi valstríðið upp undir seinasta fólkatingsval og somuleiðis upp undir lögtingsvalið fyri einum ári síðani.

VERULEIKIN er kortini tann, at talan bert er um eina einasta yvirtøku, og tað er yvirtøkan av postverkinum. Og til hana er bert at siga, at í fjør gav frímerkjasølan hjá postverkinum 15 mió. kr., at meginparturin av søluni er til útlendið, og at føroysku frimerkini sostatt eru okkara næststørsta útflutningssvøra.

RAKSTURIN av postverkinum hesi árin hevur so at siga hvílt í sær sjálvum. Eisini er vert at geva gætur, at við frímerkjadeldini hjá postverkinum eru nógvar nýggj arbeiðspláss skapt, og at talan fyri tað mesta er um arbeiðspláss til fólk, ið framman undan høvdu trupulleikar við at finna hóskandi arbeiði.

SOMULEIÐIS er girostovan nýggjur stovnur her á landi. Her er talan um, at eitt arbeiðspláss er flutt úr Keypmannahavn heim til Føroyar, og at føroyskur peningur, sum áður var í umfari í danska samfelagnum, nú er í umfari í okkara egna samfelag.

SKULU VIT gera ein samandrát, so mugu vit koma til ta niðurstøðu, at øll skrivningin og øll talan hjá sambandsmonnum um tær nógvar og kostnaðarmiklu yvirtøkurnar, er at javnmeta við søguna úr høsnaðaröðnum á sinni, tá tann eina fjøðurin varð til fimm høsna.

Endiliga gavst ein lita at seta seg niður og gera nakrar rættleiðingar til tað, ið landbúnaðarraðgevarin hevði í Sosialinum nr. 73, 22. sept. í ár. Vónandi kemur henda rættleiðing ikki so seint, at hann er kvaldur av tí, hann fekk í rangastrúpan, tá ið hann las tað, sum stóð at lesa á forsiðuni í Sosialinum nr. 71, 15. sept. í ár. Fyrst er at undirstrika, at ein viðtala altíð kann koma eitt sindur skeivt fyri, uttan tó at lasta blaðmanninum fyri tað, hann kann ikki vita, at málið er viðkvæmt.

Tað er einki dulmál, hvussu tomatprisirnir verða útroknaðir. Útreiðslurnar verða fyrst taldar saman, og tær eru slikt sum olja, avskrivningar og frakt v.m. Men ein faktorur vantar, og tað er heildarframleiðslan, sum tú av góðum grundum ikki kanst vita, fyrr enn øll heystingin er liðug. Tískil má setast so mikið hogur prisur, at tú kanst tryggja teg imóti einum møguligum óári. Í ár metti eg hóskandi pris liggia um kr. 13.00 til 14.00 fyri hvørt kilo, og ikki sum tað stóð í viðtaluni kr. 11.00 til 12.00 fyri hvørt kilo. Hesin prisurin var grundaður á eina heildarfram-

leiðslu upp á 10 tons, men nú hendir tað, ið henda kann: framleiðslan gjørdist ikki 10 tons — ella sagt øðrvísi: veður og vindur má sær ráða.

Við øðrum orðum merkir hetta, at kiloprisurin, sum av fyrstantið varð kalkuleaður, var ov lågur. Hanus skilur einki av hesum, tí eg skal hava selt fyri kr. 18 — 20 fyri kilo. Gaman í, ta fyrstu tíðina letur hetta seg gera at senda tomatirnar á marknaðin fyri henda prisin, men sum frálíður verður tú tvungin at seta prisin niður, mest orsakað av innflutninginum.

Síðan er tað rættleiðing til Begoniu H.

Tað tykist sum sera avgerandi, at fólk fáa ta fatan, at Begoniu H. ongantíð áður er roynd, hvørki á Royndarstöðini ella aðrastaðni. Begoniu H. er roynd áður, og tað á Royndarstöðini! Si ársfrágreiðingina frá 1975, har sæst hvussu eydnaðist. Men í somu ársfrágreiðing stendur einki um, hvussu stórir innflutningurin av hesi somu plantu er, hóast landbúnaðarraðgevarin sýnist at vita hesi tøl, tí, hann sigur: sølan er nógvar, nógvar ferðir størri vegna innflutning av somu vøru. Sjálvur

havi eg spurt Hagdeildina um hesi innflutningstøl, men haðani var einki at frætta.

Síðani vilt tú vera við, at eg ikki geri brúk av teimum solumøguleikum, ið eru. Hertil er bert eittans at siga: eg selji til flest allar blómuhandlar í landinum. Teir, ið ikki keypa frá mær, eru kanska tryggir kundar hjá Royndarstöðini.

Royndarstjórin meinar, at eg havi lagt fót fyri fyrstu royndirnar at stovna fakfelag fyri vakstrarhúsgartnarar.

Ikki dugi eg at siga, um teir báðir áðurnevndu gartnarar bert vóru komnir vestur við tí í kvittanum at stovna fakfelag. Men annar var sama dag ávegis til flogvøllin, og hin var bert í ferðalag við tí í hyggju at stokka inn á gólvið at siggja vakstrarhúsið, tí teir høvdu ikki sæð tað áður.

Annars haldi eg tað er óhóskandi av landbúnaðarraðgevaranum at draga fakfelagsspurningin í bløðini á ein slíkan hátt, at møguligar samráðingar gerast ómøguligar. Eg mundi sagt: «Skomager, bliv ved din læst!!»

Til seinast verður ein litil viðmerking til broyttar matvanar hjá

føroyingum. Um so føroyingar eta 1000 tons av tomatum um árið, so verður hin føroyska tomatin ongantíð kappingarferi í prisi við hina útlendsku, so leingi oljan er avgerandi orkukeldan.

Ti betur hava brúkararnir enn ráð í vissan mun at gjalda meira fyri góðskuna í tí avmarkaðu føroysku framleiðsluni. Tað er ikki neyðugt við nærri frágreiðingum um, hvat ið hevði hent við prisinum, um nú tann føroyska framleiðslan var til dømis 40 tons imóti teimum 10 tonsunum, ið nú eru (nýtslan er í lötuni umleið 80 tons).

Sum er, er stríðið við avsetninginum.

Eg vil her nýta høvi at takka búnaðarraðgevaranum og Royndarstöðini fyri hollan stuðul og sakliga ráðgeving.

Kári á Lofti

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesa, abrov upptikin undir hesum teigunum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvin.

HUGSIÐ DANSKT — KEYPIÐ FØROYSKT!

Av tí at mær dámar so væl at lesa hvat alt hetta vakra harralið av floksbossum meinar um øll viðurskipti, festi eg eyga í eitt «serblað» ein dagin, sum var sera hjartakveikiandi elvandi til at keypa føroyska framleiðslu.

Nú var tað ikki bert føroysk framleiðsla, tað var ikki nóg mikið at keypa, nei, einastaðni stóð «hugsið føroyskt» — keypið føroyskt. Logiskt. Ikki røra, bara kikka. Ella fyrst hugsa, so keypa.

Nú helt eg allar føroyingar hugsa føroyskt, av tí at teir hugsa á einum máli, sum málfrøðingar nevna føroyskt. So logiska sambandið millum hugsan og keyp átti at verið givið á forvegin. Men so høvdu summar «føroyskar» vørur óivað ikki verið keyptar.

Til dømis lýsir ein fyrirtøka sum nevnr seg «A/S Thorshavns Mælkeforsyning og Margarinefabrik». Leggjið væl til merkis, Thorshavn við Th og

navnorðini við stórum, sum áðrenn danska skriftmálið broyttist. Var okkurt «á» í navninum, so átti tað at stavast «aa». Henda fyrirtøka framleiðir føroyskar vørur, sum eita m.a. «RIGTIG APPELSINJUICE» — FRISK FRA MEJERIERNE», 1 LITER SØDMÆLK og slikt. Kann hin føroyski heilin, sum hugsar føroyskt fylgja við?

Áðrar føroyskar vørur eru m.a. «HAZY PANTS» sum ikki koma úr Carnaby Street í London, men úr Gøtu. Hyggja vit at føroyskum sodavatni, so sær tað út til at bryggjarlínin hava ikki ráð til at gera føroyskar etikettir, tí sodavatni eitur alt millum himmal og jørð á enskum og danskum. Soleiðis kundi ein hildið fram.

So tað er ikki so undarligt, at onkur lýsir við islenskum lekasteinum mitt imillum øll hesi «føroysku» tilboðini í serblaðnum fyri føroyska framleiðslu. Nú mundi eg

gloymt tað — men «HUSMOR-VINDUET» — er tað ikki eisini «føroysk» framleiðsla?

Tað er ein føroysk framleiðsla, sum keypmenninir og verksmiðjustjórnarnir hava gloymt í mongum førum. Tað er føroyska málið, sum er ein av okkara dýrmettastu framleiðslum. Hetta mál kann

prentast á føroyskum prentsmiðjum, og soleiðis kunnu nøvn setast á vørurnar, nøvn sum eisini eru føroysk framleiðsla.

Ella skal lóggáva veruliga til fyri at fáa hesar stættir at víðkenna okkara móðurmál?

krippi

Við burturlutingina

hjá Ungmannafelagnum Virkið á Sandi hevur Notarius Publicus tann 7.10. tikið hesar vinnarar:

1. Uppvaskimaskina seðil nr. 2712
2. Kappkoyringarsúkkla seðil nr. 992
3. Drápsveður seðil nr. 740

Ungmannafelagið Virkið

heldur
tú
ikki

sosialin